

VÄLITARKASTELU ASUKASPYSÄKÖINNIN HINNAN KOROTUSTEN JA LAAJENTAMISEN VAIKUTUKSISTA

Välitarkastelun tausta ja tavoite

Kaupunginhallituksessa vuoden 2014 helmikuussa hyväksytyn Helsingin pysäköintipolitiikan kolmantena kärkitoimenpiteenä on Asukaspysäköintijärjestelmän laajentaminen ja hinnoittelu. Kärkitoimenpiteessä on linjattu asukaspysäköinnin hinnan korottaminen vaiheittain vuoteen 2021 asti siten, että tuleva asukaspysäköinnin hinta on nykyisillä alueilla korkeintaan 360 euroa vuodessa (30 euroa/kk) ja uusilla alueilla korkeintaan 180 euroa vuodessa (15 euroa/kk) sekä asukaspysäköintijärjestelmän laajentaminen uusille alueille. Vuonna 2017 tehdään välitarkastelu asukaspysäköintitunnuksen hinnan kehityksen suhteen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti kokouksessaan 10.6.2014 nostaa asukaspysäköinnin hintaa vuosina 2015, 2016 ja 2017 sekä laajentaa asukas- ja yrityspysäköintiä Lauttasaareen ja Munkkiniemeen. Laajentamista jatketaan, jos vuonna 2017 tehtävä välitarkastelu tukee tätä. Välitarkastelussa tutkitaan asukas- ja yrityspysäköintitunnusten kysyntää, hinnasta ja laajentamisesta saatuja palautteita, pysäköinninvalvonnan kokemuksia sekä asukaspysäköinnin toimivuutta uusilla alueilla ja lähialueilla.

Asukaspysäköintitunnusten hinnan korotusten vaikutus tunnusten myyntiin ja pysäköintipaikkojen käyttöasteisiin

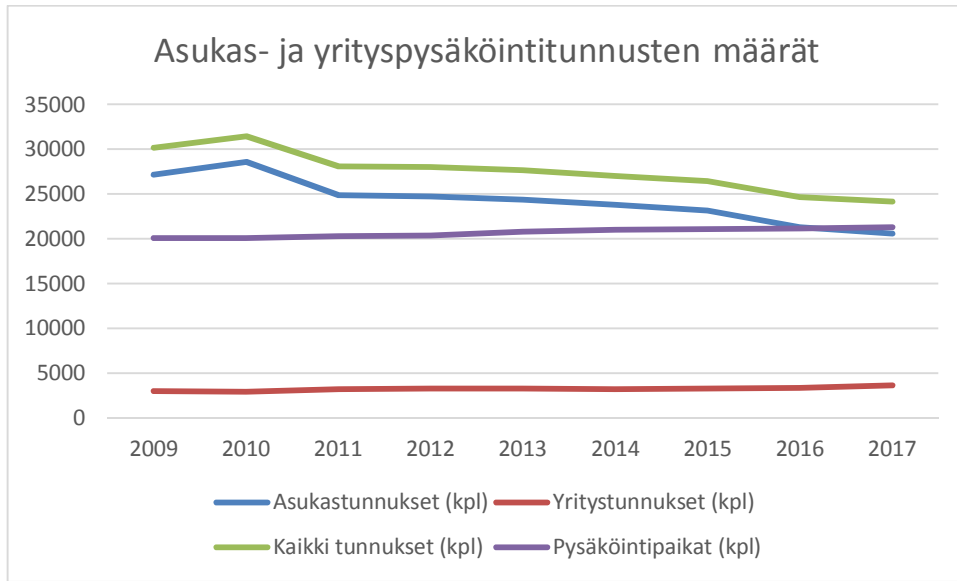
Asukaspysäköintitunnuksen hintaa on korotettu Helsingissä oheisen taulukon 1 mukaisesti.

Taulukko 1. Asukaspysäköinnin hinnan kehitys

Vuosi	Asukaspysäköintitunnuksen hinta vuositasolla (euroa)	
	Vanhat alueet	Uudet alueet
2002	36	
2010	100	
2011	105	
2013	120	
2015	216	108
2016	240	120
2017	264	132

Kuva 1 kuvaa asukas- ja yrityspysäköintitunnusten määrien kehitystä vuosina 2009 - 2017 vanhoilla alueilla Lauttasaaren ja Munkkiniemen vyöhykkeet pois lukien. Lauttasaaren ja Munkkiniemen alueet on rajattu pois, jotta eri vuosien vertailu on mahdollista. Lauttasaaren ja Munkkiniemen asukas- ja yrityspysäköinti otettiin käyttöön vuoden 2015 lokakuun alusta alkaen.

Asukaspysäköintitunnusten määrät ovat pudonneet selvästi vuodesta 2010, jolloin hintoja alettiin merkittävästi korottaa. Saamaan aikaan yrityspysäköintitunnusten määrät ovat hiukan kasvaneet. Sen hintaa ei ole korotettu. Tästä voi päätellä, että asukaspysäköinnin hinnan korotukset ovat vähentäneet tunnusten kysyntää. Asukas- ja yrityspysäköintitunnusten yhteenlaskettu lukumäärä on lähentynyt käytettävissä olevien pysäköintipaikkojen lukumäärää.

Kuva 1. Asukas- ja yrityspysäköintitunnusten määrien kehitys vyöhykkeillä A - M

Asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmä otettiin käyttöön Lauttasaarella ja Munkkiniemessä vuonna 2015, joten tietoja on saatavilla vuosilta 2016 ja 2017. Tiedot on esitetty kuvassa 2. Asukas- ja yrityspysäköintiin soveltuvia paikkoja on selvästi enemmän kuin lunastettuja tunnusia. Yrityspysäköintitunnusten määrä on matala vain 70 - 80 tunnusta molemmat alueet yhteensä. Lauttasaaren ja Munkkiniemen alueilla on noin 31 000 asukasta, joten asukas-pysäköintitunnus on noin 9 % asukkaista.

Kuva 2. Asukas- ja yrityspysäköintitunnusten lukumäärät Lauttasaarella ja Munkkiniemessä vuosina 2016 ja 2017

Asukaspysäköinnin hinnan korotuksista ja laajenuksesta saatu palaute

Hinnan korotuksista tullut palaute

Asukaspysäköinnin pysäköintipolitiikassa linjatuista hinnan korotuksista on 10.6.2014 tehdyn kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksen jälkeen tullut neljätoista palautetta.

Näistä kahdeksan palautetta koskee asukaspysäköinnin liian korkeaa hintaa.

Kahden palautteen antajan mukaan hinta on liian matala tai uusien alueiden asukaspysäköinti ei saisi olla halvempaa kuin vanhoilla alueilla.

Yhden palautteen antajan mielestä asukaspysäköintijärjestelmä ehkäisee maksutonta ja järjestäytymätöntä pysäköintiä tai asukaspysäköinnin hinta tulisi porrastaa ajoneuvon koon mukaan.

Järjestelmän käyttäjien mielestä asukaspysäköinnistä voi maksaa enemmän, jos se helpottaa paikan saantia.

Asukaspysäköinnin hinta perustuu paitsi kaupunginhallituksen ja kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksiin myös pysäköinnistä kaupungille aiheutuneisiin kustannuksiin sekä paikkojen käyttöasteeseen. Kun otetaan huomioon pysäköintipaikkojen tilan vaatima maan arvo sekä pysäköintipaikan rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuneet kustannukset, asukaspysäköintitunnuksen hinnan tulisi olla nykyistäkin hintaa korkeampi. Helsingin pysäköintipolitiikassa on linjattu, että asukaspysäköinnin hintaa nostetaan enintään 360 euroon vuositasolla. Asukas- ja yrityspysäköintitunnusten yhteenlaskettu määrä on lähentynyt paikkojen määrää mutta on yhä korkeampi.

Uusilla alueilla Lauttasaarella ja Munkkiniemessä asukaspysäköinti on vanhoja alueita halvempaa, koska kysyntä pysäköintipaikoille on ollut vähäisempää, maan arvo on matalampi ja yhdyskuntarakenne on väljempi.

Asukaspysäköinnin hintaa ei ole porrastettu ajoneuvon koon mukaan, koska se tekisi järjestelmästä monimutkaisemman. Asukaspysäköintitunnus myönnetään henkilö-, paketti-, mo-poautille tai moottoripyörälle tai muulle ajoneuville, jonka kokonaismassa on enintään neljä tonnia. Vähäpäästöiset ajoneuvot saavat asukaspysäköintitunnuksesta 50 prosentin alennuksen.

Laajenuksesta tullut palaute

Munkkiniemen ja Lauttasaaren asukaspysäköintijärjestelyt päätettiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 14.4.2015. Tämän jälkeen järjestelyistä on annettu viisitoista palautetta. Pysäköinti ilman asukas- ja yrityspysäköintitunnusta on rajoitettu arkisin klo 8 - 20 4 tuntiin.

Kuudessa palautteessa toivottiin pidempää pysäköintiaikaa esimerkiksi asukkaiden vieraiden pysäköinnin mahdollistamiseksi ja helpottamiseksi.

Kolmessa palautteessa asukaspysäköintijärjestelmää kehuttiin hyväksi uudistukseksi, koska se vähentää järjestäytymätöntä pysäköintiä.

Yksi palaute on tullut kuudesta aiheesta yksi jokaisesta. Asukaspysäköinnin ei tulisi koskea moottoripyöriä. Rekkakalusto, kuormatrailerit ja veneet tulisi saada pois säilytyksestä kaduilta. Myös perävaunut tulisi voida pysäköidä asukaspysäköintitunnuksella. Asukaspysäköinti on huono uudistus, koska paikat ovat vähentyneet. Muiden kuin asukkaiden pysäköinti tulee rajoittaa arkisin kahteen tuntiin. Yrityspysäköintitunnuksia yrityksen toimipistettä kohden pitäisi saada enemmän käyttöön.

Pysäköinti ilman asukas- tai yrityspysäköintitunnusta on rajoitettu arkisin neljään tuntiin, koska pysäköintipaikkoja on haluttu olevan vapaana asiointi- ja vierailupysäköinnille. Jos kadunvarren pysäköintipaikoilla olisi vapaampi aikarajoitus, kadun varsia kuormittaisivat työmatka- ja liityntäpysäköijien autot.

Asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmä vähentää ajoneuvojen säilyttämistä kadulla, jolloin paikkoja on paremmin tarjolla todellisille tarvitsijoille. Myös kaupunkikuva paranee.

Asukaspysäköinnin tulee koskea myös moottoripyöriä, koska myös niiden pysäköinti vie katutilaa. Asukaspysäköintijärjestelmä ei mahdollista raskaan kaluston ja perävaunujen säilyttämistä kadulla. Raskaalle kalustolle on suunniteltu ja osoitettu tietty määrä pysäköintipaikkoja sopiviin vähiten ympäristöä haittaaviin paikkoihin, koska myös nämä ajoneuvot tulee voida pysäköidä hallitusti. Perävaunuille ei ole myönnetty asukaspysäköintitunnusta, koska niitä ei haluta säilytykseen katujen varsille. Ajoneuvoon kytkettynä perävaunun voi pysäköidä asukaspysäköintitunnuksella. Asukaspysäköinnin käyttöönotto ei ole vähentänyt pysäköintipaikkoja, mutta paikkoja on voitu järjestellä uudelleen. Suunniteltaessa asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmää Lauttasaareen ja Munkkiniemeen ehdotus oli, että ilman tunnusta pysäköintiaika arkisin klo 8 - 20 olisi kaksi tuntia. Runsaan asukaspalautteen vuoksi aika muutettiin neljään tuntiin. Tavoitteena on ottaa vuoden 2017 kevään aikana käyttöön järjestelmä, jossa yrityksen yhtä toimipistettä kohden myönnetään enintään viisi yrityspysäköintitunnusta, joihin voi merkitä yhden rekisterinumeron tunnusta kohden.

Pysäköinnin valvonnan kokemukset

Kaupungin pysäköinnin valvonnalla on hyvä tietämys pysäköinnin toimivuudesta, koska pysäköinnin valvojat työskentelevät kentällä joka päivä. Pysäköinnin valvonnalta tiedusteltiin pysäköinnin toimivuudesta asukaspysäköinnin hinnan korotuksen sekä laajentamisen osalta.

Pysäköinnin valvonnan mukaan asukaspysäköinnin hinnan korotus ja laajentaminen uusille alueille on onnistunut hyvin. Ongelmia ei ole ollut, ja järjestelmä on toiminut. Pysäköinnin rajoitukset ovat tehneet pysäköinnistä järjestäytyneempää.

Määrättyjen pysäköintivirhemaksujen tai huomautusten lukumääriä vertailtiin Lauttasaareissa ja Munkkiniemessä. Tiedot oli saatavana yhdeksän kuukauden ajalta ennen ja jälkeen asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmän käyttöönoton 1.10.2015. Lauttasaareissa oli määrätty 1 329 ja Munkkiniemessä 903 pysäköintivirhemaksua tai huomautusta 1.10.2015 ja 30.6.2016 välisenä aikana. Vuoden 2015 tammikuun alun ja syyskuun lopun välisenä aikana pysäköintivirhemaksuja tai huomautuksia on määrätty Lauttasaareissa 1 129 kpl ja Munkkiniemessä 545 kpl. Pysäköintivirhemaksujen tai huomautusten lukumäärät ovat kasvaneet selvästi. Ainakin osittain se johtuu asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmän käyttöönotosta, mikä on muuttanut pysäköintiä järjestäytyneemmäksi. Tätä tulee myös valvoa, mikä nostaa virhemaksujen ja huomautusten määriä.

Asukas- ja yrityspysäköinnin vaikutukset lähialueiden pysäköintiin

Asukas- ja yrityspysäköinnin käyttöönotolla voi olla vaikutusta lähialueiden pysäköintiin siten, että pysäköintiä siirtyy lähialueille, kun sitä ryhdytään sääntelemään. Lauttasaaren osalta ei ole merkittäviä lähialueita, jonne pysäköinti voisi siirtyä. Munkkiniemen osalta tällaisia ovat Munkkivuori ja Niemenmäki. Asukas- ja yrityspysäköinnin käyttöönoton vaikutuksia lähialueiden pysäköintiin selvitettiin vertaamalla kaupungille tulleiden valvontapyyntöjen määrää ennen ja jälkeen asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmän käyttöönoton Munkkivuorella ja Niemenmäessä.

Valvontapyyntöjä on tullut Munkkivuoresta vuonna 2014 34 kpl, vuonna 2015 58 kpl ja vuonna 2016 68 kpl sekä Niemenmäestä vuonna 2014 9 kpl, vuonna 2015 6 kpl ja vuonna 2016 13 kpl. Asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmä otettiin käyttöön Munkkiniemessä vuoden 2015 lokakuun alusta alkaen. Vertailutietoa on lyhyeltä ajalta, mutta valvontapyyntöissä on kasvua, mikä tukee asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmän laajentamista Munkkivuoreen ja Niemenmäkeen. Tosin valvontapyyntöjen määrät voivat kasvaa muistakin syistä.

Johtopäätökset

Asukaspysäköinnin hinnan korotus sekä uusien alueiden käyttöönotto linjattiin vuoden 2014 helmikuussa kaupunginhallituksessa hyväksytyssä Helsingin pysäköintipolitiikassa. Asukaspysäköinnin hinnan korotukset ovat lähentäneet pysäköintipaikkojen kysynnän ja tarjonnan vastaamaan paremmin toisiaan. Sekä asukaspysäköinnin hinnan nostosta ja uusien alueiden käyttöönotosta on tullut asian merkitys huomioiden vähän palautetta. Palautteet ovat myös olleet asian kannalta sekä positiivisesti että negatiivisesti suhtautuvia. Pysäköinnin valvonnan kokemukset sekä pysäköintivirhemaksujen, huomautusten ja valvontapyyntöjen määrien kehittyminen osoittavat, että pysäköinti asukas- ja yrityspysäköintivyöhykkeillä on muuttunut järjestäytyneemmäksi.

Asukaspysäköinnin hinnan korottaminen sekä asukas- ja yrityspysäköinnin laajentaminen uusille alueille on perusteltua Helsingin pysäköintipolitiikan linjausten mukaisesti.